Det fangne land.

Det kom som lynslag, gikk som skred
Den gangen da de slo oss ned,
de overmektig mange.
Nu går det langsomt... Atter vår
og Norge er en fangegård
hver nordmann er en fange.

Usynlig piggtråd tett i tett
spent ut i et forgrenet nett
om skritt, om ord, om tanker.
Ja, du kan sitte fast en dag
hvis bare dine hjerteslag
for åpenhjertig banker.

Hver nordmann er i fangenskap...
For den som har med ærestap
kjøpt frihet av tyrannen,
er ikke nordmann mer, men selv
en vokter eller vokters trell
med trelldoms tegn i pannen.

Tre skritt tilbake, tre skritt frem
tre skritt, så støter du på dem
som gjør ditt hjem til celle.
Gud vet, hvor mange slike skritt
før prøven vår er gjennemstridt,
vi ennu har å trelle?

Men de skal huskes, bli en sum
som hviler i oss, tung og stum,-
og vel kan overmakten
få lårt en mødig fot å gå,
men aldri norske hjerter slå
i denne fengselstakten.

For mange, mange tunge skritt
før attervi kan ånde fritt,
skal våre fiender borge.
Men vi som går her mellem dem
på egen jord og lengter hjem,
skal gå hvert skritt den veien frem
til våre lengslers Norge.

V V V

HVI NOI

Quislingx er for tiden en "norsk" despot av Hitlers nåde. De nazistiske despoter har imidlertid det fellestrekket at de gjerne vil være despoter av "folket"s nåde, og en har derfor måttet være innstillet på at Quisling ville forsøke å beile til folket for å få fremtvunget en situasjon som gjorde det mulig for ham å hevde at han regjerte med "folket" i ryggen.

Quisling har ikke våget å utskrive frie og hemmelige valg. Han har altså måttet føre en annen politikk for å nå sitt mål, og løsningen mener han å ha funnet i etableringen av et såkalt riksting, sammensatt av "representanter" for de forskjellige befolkningslag i landet vårt. Kunne han få disse yrkesgruppene samlet i samband med nazistiske "tillitsmenn", kunne han samle dem i et "riksting" og overfor omverdenen hevde at "rikstinget" måtte betraktes som et fullgyldig uttrykk for alle de befolkningslag som stod "tilsluttet" de forskjellige samband - med andre ord som en "folkevalgt" forsamling. Med "rikstinget"s billigelse kunne han så slutte "fred" med Tyskland og gå til "krig" mot de allierte, samtidig som han f.eks. kunne stille krav til Sverige om at svenskene måtte bryte forbindelsen med den lovlige norske regjering som foreløbig har måttet ta sete i London.

En må ha disse retningslinjene for Quislings politikk klart for sig når en ser tilbake på den politiske utviklingen i Norge siden "maktovertagelsen" 1. februar og skal ta stilling til begivenhetene som kommer.

Quisling startet med lærerne og advokatene, kanskje i den troen at de skulle være de letteste til å få organisert i de nye nazistiske sambandene. Når han var ferdig med dem, skulle turen komme til arbeiderne og arbeidsgiverne, arkitektene, ingeniørene, håndverkerne osv. helt frem til den dagen Quisling kunne si at samtlige yrkesgrupper stod tilsluttet et eller annet samband. Så skulle rikstinget konstitueres og komedien begynne for alvor.

Det gikk imidlertid ikke riktig som Quisling hadde tenkt sig utviklingen. Både lærerne og advokatene reiste bust og nektet å gå inn i et samband som ville tvinge dem til å gjøre rakkertjeneste for Quisling og hans gjeng av utsøkte kjeltringer. Med folket i ryggen reiste de to yrkesgruppene en aktiv motstand mot nazifiseringsforsøkene og til dags dato har det ikke lykkes Quisling å få en eneste norsk advokat eller lærer til godvillig å slutte sig til de nye sambandene.

Spørsmålet blir da om Quisling har kjørt sig trett eller om han vil fortsette den politikken han har valgt, uten å ta noen pause. Han vil vel føre kampen mot lærerne og advokatene og prestene videre, men våger han å utfordre f.eks. landets arbeidere og arbeidsgivere ved å innstifte det nye "Norges Arbeidssamband" på det nuværende tidspunkt?

Meningene har vært og er fremdeles litt delte i dette spørsmålet. Det er alminnelig kjent at n.s. har drevet et utstrakt forhåndsarbeid med sikte på å få "Norges Arbeidssamband" satt ut i livet fra 1. mai 1942. I de siste dagene har det imidlertid gått en del rykter om at n.s., tvunget av den situasjon de selv har skapt overfor lærerne og prestene, har sett sig nødt til å utsette sine planer med "Norges Arbeidssamband" - i all fall inntil lærer og prestekonflikten er blitt løst på en eller annen måte.

Vi kjenner desverre ikke til de fakta som eventuelt kan ligge til grunn for disse ryktene, bortsett fra at det nok ville være politisk klokt av n.s. å skrinlegge sine planer med arbeidssambandet inntil videre. Samtidig skal en imidlertid være klar over at ryktene kan være satt ut av n.s. som ledd i en avledningsmanøvre - at en står overfor et bevisst forsøk på å føre arbeiderne og arbeidsgiverne bak lyset og skape grunnlag for en overrumplingstaktikk.

Vi tror derfor en gjør best i å innstille sig på at "Norges Arbeidssamband" kan være et faktum fra og med 1. mai eller de nærmest følgende dager. Uteblir det - vel, da kan vi notere oss de første resultatene av den bevisste motstandspolitikken som er tatt opp med lærerne i spissen.

Velger der i mot Quisling å sette sambandet ut i livet tross alt, er vi ikke i tvil om at landets arbeidere og arbeidsgivere selv vil finne det rette svar på utfordringen og gi svaret den rette form - veloverveidd og nøkternt - slik at det ikke kan levnes tvil om at også arbeidsgiverne og arbeiderne er aktivt med i den nasjonale frigjøringskampen. Her kan det nemlig ikke bli spørsmål om ditt eller mitt eller personlig risiko. D e n s o m s v i k t e r n u , e r e n l a n d s f o r r æ d e r , og må b e h a n d l e s d e r e t t e r .

--

Johs. Ringen,
en av de få renegatene innenfor fagbevegelsen, søker nu herredskassererstillingen i Fåberg. Han trives øiensynlig ikke i Bygningsarbeiderforbundet lenger.

VÆR PÅ VAKT.

I den nærmeste fremtid vil tyskerne antagelig forsøke å fremprovosere opplysninger om hjemmefronten. Det er mulig at de vil bruke forfalskede engelske fly, lage bombeangrep og spre flyvesedler om at nu er invasjonen innledet. Enhver må derfor være på vakt og holde klar kurs.
Når det rette øieblikk er kommet, vil det bli gitt en parole som ikke kan misforståes. Hold fast ved det og

HOLD HODET KLART.

Hold dig klar av provokatørene --------- Unngå n.s. og zebraene!

Det drives klappjakt
på "illegale" aviser og skrifter, og nazister og angivere snuser over alt for å få has på alt som har med NORSK propaganda å gjøre. Vi må derfor nok en gang innprente våre lesere ALVORET i situasjonen.
Det plapres fremdeles alt for meget, enten for personlig reklames skyld eller i idiotisk uforstand. Unødvendig prat, uforsiktig distribusjon og angivelse av kilder kan føre med sig de alvorligste konsekvenser, både for "skyldige" og "uskyldige", og nærmer sig derfor ANGIVERI.
Husk dette i fremtiden og unngå frem for alt n.s. og de stripete.

Utsatt.
En kan vel nu gå ut fra at myndighetene har stillet sine planer om et "Norges Arbeidssamband" i bero for en tid fremover. Det gir oss høve til å understreke at det nytter å gjøre motstand, og at vi sansynligvis kan takke lærerne og prestene for utsettelsen!
Nazistene hadde lagt alt til rette for å kunne holdex det nye barnet over dåpen på "Arbeidets Dag". Som leder for det nye sambandet var utpekt "sosialminister" Lippestad som etter programmet skulle ha båret barnet til dåpen ved en tilstelning i Aulaen i Oslo den 2. mai, hvor så Quisling skulle holde dåpstalen. Et såkalt representativt utvalg av arbeidsgivere og "tillitsmenn" for arbeiderne fra hele Sør-Norge skulle være til stede som "faddere", og gjennem hele agitasjonen skulle det gå som en rød tråd at dåpen fant sted med alle de interesserte parters billigelse.
Det regnestykket n.s. hadde laget, gikk imidlertid ikke opp denne gangen. Det skal vi kanskje være glade for, men det må ikke gi oss grunnlag for å slappe av i arbeidet mot nazistene. Det skal være en spore for hele vårt arbeid frem mot den dagen, da vi kan sette opp vårt regnestykke og få det til å stemme med vår facit. Det nytter å gjøre motstand.

---

1. mai
blev hele landet rystet opp av en melding om at 18 nordmenn var blitt skutt av tyskerne som represalie for et angivelig "snikmord" på to tyske Gestapo-offiserer utenfor Bergen. "Frihet" er, etter å ha innhentet de nødvendige opplysninger, i stand til å gi følgende skildring av det som fant sted:
En dag i begynnelsen av forrige uke kom en kar som utga sig for emmisær til Tellevåg utenfor Bergen. Han gikk rundt og pratet med folk og viste sig meget interessert i mulighetene for å komme over Nordsjøen til England. Omsider fikk han et vink om at han ved å henvende sig i et hus på stedet kanskje kunne få den assistanse han etterlyste. I dette huset opphold det sig nemlig to unge nordmenn som nettopp var kommet hjem etter et kortvarig opphold i England.
Det er ennu ikke klarlagt om "emmisæren" rettet en henvendelse til de to unge nordmenn eller om han reiste tilbake til Bergen uten å ha snakket med dem. Tidlig søndag formiddag kom imidlertid noen tyske Gestapo-folk til Tellevåg og satte kursen for det huset hvor de to nordmenn opphold sig, og det var med ett klart for befolkningen at "emmisæren" hadde vært en simpel angiver og at de to nordmenn skulle ~~XXXXXXXXXXX~~ arresteres. Da tyskerne nærmet sig huset, blev imidlertid de to nordmenn oppmerksomme på dem, og fullt klar over hva de stod overfor, satte de sig til motverge i en åpen kamp. Under denne kampen var det at de to tyske gestapooffiserer blev skutt. Samtidig blev den ene av de to nordmenn drept på stedet, mens den andre blev så hardt såret at han avgikk ved døden umiddelbart etter.
For å "hevne" de to gestapo-offiserene, blev det så gitt ordre om at 16 unge nordmenn, som var blitt arrestert da de forsøkte å reise over til England fra Ålesund, skulle skytes. Videre blev omlag hele tettbebyggelsen i Tellevåg, omlag 7o hus, svidd av og ~~XXXXXXX XXXX~~ ca. 3oo personer av den lokale befolkning arrestert og ført til Bergen, d.v.s. nesten hele befolkningen unntatt de minste barna og de aller eldste voksne.
Tyskerne hadde skrevet et nytt blad i den norsk-tyske "vennskaps-saga"!

Ny n.s. taktikk.

Etter at Norsk Arkitektforbund etter Terbovens berømmelige "stortingstale" fikk innsatt en kommissarisk formann sammen med de 42 andre yrkesorganisasjonene i landet vårt, forlot arkitektene - som medlemmene av andre yrker - mannjevnt sitt forbund for på den måten å protestere mot "nyordningen". Senere har arkitektforbundet haltet i vei under sin kommissariske ledelse, men nu ser det ut til at n.s. vil forsøke å blåse nytt liv i de gamle ruinene, og det er symptomatisk at de har valgt en annen taktikk enn den de har fulgt overfor enkelte andre yrker.

Til samtlige fylkesmenn er det nemlig blitt sendt en liste over "medlemmer av Norges Arkitektforbund". Fylkesmennene har igjen sendt listen videre til ordførere og andre som har med offentlig byggevirksomhet å gjøre og pålagt dem i påkommende tilfelle utelukkende å søke den arkitekthjelp de måtte behøve blant listens navn. Hensikten er klar: arkitektene skal presses tilbake til sitt forbund ved truselen om at de ellers ikke ville få noen offentlige arbeidsoppgaver.

Denne listen er imidlertid verd et helt kapitel for sig. Den rummer i alt 7o personer. Det er innen en så liten stand som arkitektene et utrolig stort antall (det svarer omtrent til 2o prosent av samtlige arkitekter i landet), og vi har derfor søkt nærmere opplysninger om de personer som står oppført på listen. Våre undersøkelser har foreløbig gitt følgende resultat:

lo stkr. har ikke stått i N.A.L. fordi de ikke tilfredsstiller de almindelige betingelser for opptagelse.

5 " oppholdt sig - for de fires vedkommende i utlandet (antagelig i kamp med tyskere og quislinger), mens den femte satt i konsentrasjonsleiren på Grini.

14 " er oppført til tross for at de har bekreftet, gjentatt og fastholdt sin utmeldelse.

2 " har ikke meldt sig ut av det gamle forbund, men har uttrykkelig meddelt at de ikke ønsker å gå inn i det nye.

9 " har - som bekledende offentlig stilling - trodd det riktigst å forholde sig helt passive.

2 " var "aldersmedlemmer" i N.A.L., d.v.s. innbudte passive.

3 " har aldri arbeidet eller har i årevis vært ute av yrket.

Av listens 7o navn kan en altså stryke de 45 som feilaktig oppført, og det gjenstår 25 navn. Av disse er det dog bare 15 som vites eller antas å tilhøre n.s. De øvrige lo har vi ikke kunnet få nærmere opplysninger om, men da det er mulig at de hører til den foraktelige rasen som ikke tør tone rent flagg, skal vi fortsette våre undersøkelser for å få hele situasjonen klarlagt. I mellemtiden bringer vi navnene på de 15 arkitekter som vites eller antas å tilhøre n.s.:

Håkon Birkelund, Oslo, Holger Bratlie, Oslo, K. M. Dahm, Trondheim, Eir. Eikrann, Oslo, Holger Hansen, Oslo, Thor Hövi, Tønsberg, Anth. B. Kielland, Bergen, H. D. Løvenskjold, Elverum, Sv. Madsen, Bergen, Fred. Minsås, Oslo, Eugen Nielsen, Oslo, Trygve Nissen, Bestun, F.W. Rode, Oslo, (landsleder), F. W. Schultz, Oslo, og Oddvar Tryti, Bergen. - Disse arkitektene skal altså blokeres for all fremtid.

Forleden var en transport med russiske fanger på vei fra Oslo til Hamar. Toget stoppet på Stange stasjon og her så russerne i 2 vogner sitt snitt til å rømme. De kom sig inn i skogen og forsvant, men senere er ~~XXX~~ enkelte av dem blitt tatt igjen, bl.a. 6 ved Eidsvold. Vi håper imidlertid at storparten greidde å ta sig frem til Sverige.

VARDEN i Skien er en avis som er god til å få forstand av. i en artikkel den 23. april fortelles det bl.a. om et "Foreldremøte med protest mot lærerne". Av artikkelen går det frem at 1 - sier og skriver en - forelder (rettere sagt: en mann) vår møtt frem. Resolusjonen blev imidlertid vedtatt med akklamasjon av den fremmøte, og vi kan tenke oss at han også applauderte ganske livlig, slik at resolusjonen virkelig blev et uttrykk for "folkets røst".

Krigsnytt.

Russerne beholder initiativet på alle viktigere frontavsnitt, enda om tyskerne, særlig på midtfronten, forsøker sig med spredte fremstøt. På sydfronten ser det nu ut til å komme ny fart i operasjonene. En melding forteller at russerne har utbedret sine stillinger ganske betraktelig, men da det ennu ikke foreligger noen detaljer, kan det ikke sies noe nærmere om hvor russerne har presset sig lengst frem. Det er imidlertid sansynlig at det er tale om kilebevegelser mellem Charkow og Taganrog og i Kursk-avsnittet. Russisk infanteri har også hatt endel fremgang i Brjansk-avsnittet, og fra Leningradfronten foreligger det meldinger om at tyskerne på dette avsnittet mistet hele 58,ooo mann i løpet av april måned. Langs hele finskefronten fortsetter den intense kampvirksomheten som blev innledet ved fremstøtet i Swir-sektoren. Kampene er særlig hardnakkede på Sallafronten og i Murmansk-fronten, men meget tyder på at det som hittil er skjedd, bare er opptakten til enda større operasjoner. I Nordishavet har russerne senket et tysk transportskib på 9ooo tonn. - "Den røde Stjerne" melder at det i vinter ikke er satt inn nye flytyper fra tysk side på østfronten. Tyskerne har måttet sette dem inn i vest for å bekjempe de britiske bombefly, og på den måten har russerne fått en velkommen avlastning som har tillatt dem å arbeide opp flyreserver til senere bruk.

Fra fronten i Libya
foreligger det meldinger om en nervøs patruljeaktivitet fra begge sider. I luften har det vært relativt rolig på grunn av dårlige værforhold, og den siste ukes luftangrep mot Malta har ikke vært så kraftige som vanlig.

I Det fjerne Østen
har japanerne fortsatt fremgangen på Burma-fronten. Etter at Mandalay er tatt, fortsetter fremrykningen i retning av den indiske grense. Den japanske oppmarsjen foregår fra 3 utgangspunkter og stillingen er derfor noe forvirret, men det ser ut til at bare monsunen kan redde de allierte fra et fullstendig nederlag i Burma. - Fra de øvrige krigsfelter i Det fjerne Østen foreligger ingen meldinger av betydning.

Det britiske flyvåpen
holder farten og takten i sine bombeangrep over Tyskland og de besatte områder. Hamburg og Stuttgart har vært de fornemste målene i Tyskland og i de besatte områdene har franske kanalhavner og Skodaverkene i Tsjekkoslovakia hatt gjentatte besøk den siste uken. Det har også vært en viss aktivitet langs norskekysten, hvor skibsmål og forskjellige mål på land er blitt angrepet med godt resultat.
De nøitrale aviskorrespondentene i Tyskland har fremdeles ikke fått lov til å besøke Rostock, hvor det ikke skal finnes et eneste hus som er uberørt av de engelske angrepene. De engelske aviser offentliggjør imidlertid fotografier som viser litt av skadene på de berømte Heinkel flyverker. I den store hovedmontasjehallen, som er 11o meter XXX lang og 6o meter bred, er der et XXXXXX hull på 24 meter og 2 hull på hver 2o meter. Rundt selve fabrikken ser en omlag 7o flykropper som er blitt dradd ut under opprydningsarbeidet. Flyene er selvsagt nesten helt ødelagte. Fotografier, som er opptatt etter angrepet på dieselmotorverkene i Augsburg viser at det er oppnådd flere fulltreffere i hovedhallen som er 2o8 meter lang og 87 meter bred. Det største hullet er 3o meter i diameter.

Det tyske flyvåpenet
har fortsatt sine såkalte gjengjeldelsesangrep mot engelske byer. I et angrep på den lille katredalbyen Exetter deltok det 3o fly. 5 av dem blev skutt ned over England og 2 under tilbakeflyvningen. Den tyske kringkasting meddelte søndag at Tyskland i løpet av april hadde mistet 45 fly over England. Engelskmennene selv har imidlertid bare meddelt at det er blitt skutt ned 25 tyske fly over England i dette tidsrommet. Dagens spørsmål blir altså: Hvem er det som har skutt ned de øvrige 2o?

...zistenes behandling

av de norske lærere vekker avsky over hele den siviliserte verden, noe so tydelig kommer frem i en hilsen fra den britiske undervisningsminister t de norske lærerne. Det svenske lærerforbund og lærerinneforbund har vedt... en resolusjon, der de i menneskehetens navn protesterer mot det barbari lærerne var gjenstand for under transporten med d/s "Skjærstad". Fhv. utenriksminister Sandler mintes i en tale i Gävle fredag de tapre norske lærer-res kamp og de 18 som blev skutt av tyskerne 3o. april og bad forsamlingen bøie sine hoder i sorg med broderfolket. Den svenske sosialministeren har i en tale understreket at det overveldende flertall av det norske folk avskyr den klikken som i dag sitter med statsmakten. Da han hyllet de norske lærerne, hilste forsamlingen ham med stormende applaus.

Dagens replikker i nervekrigen:
Admiral Stark: -Vi skal knuse Hitler. Han hadde utspillet. I dag er det vi som bestemmer hvor vi skal slå til.
Sir Stafford Cripps: Vår tid er snart inne og da slår vi til for fullt.

Engelske og sør-afrikanske
har innledet en aksjon mot Madagaskar for å sikre sig kontrollen over den strategisk meget viktige øia. Aksjonen er mer et defensivt enn et offensivt tiltak, og må sees på bakgrunn av utviklingen på Burmafronten og de japanske flåteoperasjoner i Den bengalske Bukt. - Det har vært antydet at den japanske flåten, som for øieblikket er forsvunnet fra de indiske farvatn, skulle være på vei til Madagaskar. I så fall har altså de allierte vært litt hurtigere ute, men det kan jo bli spørsmål om å kunne holde det de har tatt.

Det tyske slagskib "Scharnhorst" ligger fremdeles i Kiel for reparasjon. "Gneisenau" ligger i Gdynia med hele fordekket og banjeren revet opp og i Trondheimsfjorden ligger "Prins Eugen" med hele akterdekket opprevet.
Den tyske overkommando meddelte mandag at det var skutt 72 hollendere.
Siden Italia kom med i krigen, er det blitt senket 1,25 mill. tonn aksetonnasje i Middelhavet.
Den norske regjeringa i London har sendt et kondolansetelegram til Danmar... anledning Staunings død.
Søndag blev det sjøsatt 6 destroyere fra et enkelt verft i U.S.A. 4 av de... gikk av stabelen i løpet av en time, og samtlige gikk av stabelen med dampen oppe.
Det er kommet australske fly og flyvere til Grønland. Amerikanske flåtestyrker opererer for tiden i Stillehavet, Det indiske Hav, Atlanterhavet, de arktiske hav og i Middelhavet. Amerikanske fly har forsterket garnisonen på Malta.
Den franske generalen Giraud, som flyktet fra en tysk krigsfangeleir, kom sig i god behold over grensen til Sveits. Bare noen innvidde vet hvor han oppholder sig i dag.
Admiral Riiser-Larsen har fått det engelske Kommandør-kors - en meget høi utmerkelse innen flyvevåpenet.
[illegible] kronprins Olav og kronprinsesse Märtha er for tiden på en foredragsreise i U.S.A.
Tyskerne har på 6 uker hatt ute 3 fredsfølere, 1 gjennem Sveits, 1 gjennem Tyrkia og 1 gjennem Sverige. Den siste kom så langt at den blev behandlet i London, men kontant avvist.
Under luftkamper over Burmafronten har amerikanske flyvere skutt ned 22 av 24 japanske fly uten å miste en eneste maskin.
Når en tysk avis etter møtet mellem Hitler og Mussolini i Salzburg skriver at Italia ikke vil slutte noen separatfred, kan det ikke bety stort annet enn at Musse har lekt med tanken, men at Hitler har fått ham fra den.
